

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

4 квітня 2025 року

Хмельницький

№ 72/ 14 - рк/к

**ДП «Кременецьке управління
з постачання та реалізації газу»**

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії державного підприємства «Кременецьке управління з постачання та реалізації газу», які полягають у включенні до технічних умов приєднання до газорозподільної системи вимоги щодо повторного погодження проєктної документації, якщо протягом року після погодження оператором газорозподільної системи проєктної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію та у встановленні терміну дії технічних умов приєднання до газорозподільної системи та технічних умов на реконструкцію системи газопостачання 2 роки, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Державне підприємство «Кременецьке управління з постачання та реалізації газу» (*інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – ДП «Кременецьке УПРГ», Підприємство).
- (3) Засновником ДП «Кременецьке УПРГ» є Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (4) Відповідно до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Підприємства є (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (5) Згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (далі - НКРЕКП) «Про видачу ліцензії на розподіл природного газу ДП «Кременецьке УПРГ» від 06.07.2017 № 896, Підприємство здійснює діяльність з розподілу природного газу в межах території міста Кременець, сіл Будки, Білокриниця, Богданівка, Бонівка, Борщівка, Валігури, Веселівка, Горинка, Двірець, Дунаїв, Жолоби, Зєблази, Кімната, Колосова, Комарівка, Крутнів, Куликів, Кушлин, Лідихів, Лопушне, Лосятин, Андруга, Великі Млинівці, Новий Кокорів, Підлісне, Підлісці, Плоске, Попівці, Раславка, Ридомиль, Розтоки, Рудка, Савчиці, Сапанів, Старий Кокорів, Старий Почаїв (хутір Озеро), Чугалі та Шпиколоси Кременецького району Тернопільської області (далі – територія ліцензійної діяльності), де знаходиться газорозподільна система, що перебуває

у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ».

- (6) ДП «Кременецьке УПРГ» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (7) На виконання доручення Голови Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 20.12.2024 №72-03/45-вд здійснено контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції операторами газорозподільних систем, що надають послуги з розподілу природного газу, зокрема, на території Тернопільської області відповідно до порушених питань у листі-орієнтуванні Антимонопольного комітету України від 19.12.2024 № 128-29.5/01-12293е.
- (8) Відділенням надіслано вимогу ДП «Кременецьке УПРГ» листом від 08.01.2025 № 72-02/83е на яку отримано відповідь листом від 30.01.2025 №60 (вх. № 72-01/248 від 03.02.2025).

4. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА НА РИНКУ

- (9) У відповідності до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (далі - Методика), Відділенням проведено аналіз ринку послуг з розподілу природного газу.
- (10) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1 Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) Згідно з пунктом 3.4. Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (13) Об'єктом аналізу є ДП «Кременецьке УПРГ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з розподілу природного газу.
- (14) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (15) Згідно з частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій відноситься діяльність у сфері розподілу природного і нафтового газу газопроводами.
- (16) Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про природні монополії», зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (17) ДП «Кременецьке УПРГ» є суб'єктом господарювання природної монополії та згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://amcu.gov.ua>, включено до Зведеного переліку суб'єктів природних монополій.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (18) Об'єктом аналізу є послуги з розподілу природного газу.
- 4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище**
- 4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання*
- (19) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (20) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (21) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» газорозподільна система – технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.
- (22) Згідно з пунктом 35 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» розподіл природного газу – це господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою її фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.
- (23) У розумінні пункту 17 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» ДП «Кременецьке УПРГ» є оператором газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ).
- (24) Послуги з розподілу природного газу є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей розподілу природного газу конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (25) Послуги з розподілу природного газу в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (26) Таким чином, з урахуванням викладеного, послуги з розподілу природного газу є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ДП «Кременецьке УПРГ».
- (27) Споживачами послуг з розподілу природного газу є фізичні особи, фізичні особи-підприємці та юридичні особи.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (28) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (29) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є подібність:
- призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах.
- (30) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (31) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (32) Згідно з абзацом другим частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами).
- (33) Послуги з розподілу природного газу за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не мають взаємозамінних товарів.
- (34) Враховуючи наведене, товарними межами ринку є послуги з розподілу природного газу, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

4.4. Територіальні (географічні) межі ринку

- (35) Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (36) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про ринок природного газу», господарська діяльність на ринку природного газу, пов'язана з розподілом природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії.
- (37) Ліцензія на провадження господарської діяльності на ринку природного газу видається Регулятором у встановленому законодавством порядку.
- (38) Відповідно до постанови НКРЕКП від 06.07.2017 № 896 «Про видачу ліцензії на розподіл природного газу ДП «Кременецьке УПРГ», Підприємство отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу в межах території ліцензійної діяльності, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ».
- (39) Отже, територіальними (географічними) межами ринку є територія ліцензійної діяльності де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ».

4.5. Часові межі ринку

- (40) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі визначаються як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між

продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

- (41) У межах території ліцензійної діяльності де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ» у період з 01.01.2023 по 04.04.2025 склад продавців (надавачів даної послуги) не змінювався, тобто, структура даного ринку є сталою.
- (42) Отже, часовими межами ринку послуг з розподілу природного газу визначено період з 01.01.2023 по 04.04.2025.

4.6. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (43) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (44) Ринок послуг з розподілу природного газу характеризується наявністю адміністративних і технічних бар'єрів з огляду на наступне.
- (45) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (46) Згідно з частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії», відповідно до цього Закону, регулюється діяльність суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері розподілу природного і нафтового газу трубопроводами.
- (47) Частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (48) Отже, ринок послуг з розподілу природного газу перебуває у стані природної монополії, а ДП «Кременецьке УПРГ» є суб'єктом природних монополій.
- (49) Окрім цього, основним бар'єром вступу на ринок послуг з розподілу природного газу є обмеження, пов'язане з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для розподілу природного газу, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
- (50) Таким чином, ДП «Кременецьке УПРГ» в межах території ліцензійної діяльності, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ», у період з 01.01.2023 по 04.04.2025 не мало конкурентів на ринку послуг з розподілу природного газу.
- (51) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (52) Отже, становище ДП «Кременецьке УПРГ» у період з 01.01.2023 по 04.04.2025 на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території ліцензійної діяльності де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ» має ознаки монопольного з часткою 100 відсотків, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

5.1. Щодо включення до технічних умов приєднання до газорозподільної системи

вимоги повторного погодження проєктної документації, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проєктної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію.

- (53) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу газорозподільних систем, приєднання до газорозподільної системи (далі – ГРМ) – сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуги розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку із підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газорозподільної системи.
- (54) Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем власники об'єктів будівництва або існуючих об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом.
- (55) За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.
- (56) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проєктування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проєктування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника. Будівництво та введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання забезпечується замовником.
- (57) Додатком 17 до Кодексу газорозподільних систем, передбачено технічні умови приєднання до газорозподільної системи, відповідно до якого технічні умови складаються з таких розділів:
- 1) характеристика об'єкта (земельної ділянки) Замовника;
  - 2) розрахункові параметри приєднання;
  - 3) вихідні дані для проєктування газових мереж зовнішнього газопостачання;
  - 4) вихідні дані для проєктування газових мереж внутрішнього газопостачання;
  - 5) вимоги до комерційного вузла обліку природного газу.
- (58) Статтею 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, зокрема, що фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою. Технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (59) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу газорозподільних систем, технічні умови приєднання – документ, що визначає комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення приєднання об'єкта (земельної ділянки) замовника до газорозподільної системи і містить вихідні дані для проєктування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, що створюються для потреб об'єкта замовника.
- (60) Згідно з пунктом 4 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем якщо розроблення проєкту зовнішнього газопостачання забезпечував замовник, зазначений проєкт та його кошторисна частина мають бути погоджені Оператором ГРМ, при цьому один екземпляр проєкту після його погодження передається (залишається) Оператору ГРМ. Погодження проєкту зовнішнього газопостачання здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 календарних днів, якщо інше не передбачено законодавством. У цей самий

строк надається (у разі наявності) вичерпний перелік зауважень з посиланням на конкретне положення Закону України «Про ринок природного газу», законодавства у сфері містобудівної діяльності або цього Кодексу, якому не відповідає розроблений проєкт.

- (61) Після погодження в установленому законодавством порядку проєкту зовнішнього газопостачання та його кошторисної частини Оператор ГРМ протягом десяти робочих днів направляє замовнику додаткову угоду до договору на приєднання, у якій визначає строк забезпечення послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника до ГРМ (будівництва газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання) та вартість цієї послуги (плати за приєднання), розраховану відповідно до методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, затвердженої Регулятором. При цьому строк забезпечення приєднання визначається в договорі на приєднання з урахуванням строку, необхідного для виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт, та строків, необхідних для закупівлі відповідних товарів, робіт і послуг, а також погоджень, передбачених проєктом зовнішнього газопостачання. Вартість розробки проєкту зовнішнього газопостачання не включається до плати за приєднання (вартості послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника), якщо розробку проєкту забезпечував замовник.
- (62) Згідно з пунктом 8 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем, якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) буде визначена в газових мережах внутрішнього газопостачання, проєкт внутрішнього газопостачання має передбачати заходи з організації вузла обліку та кошторисну частину щодо реалізації цих заходів, а сам проєкт внутрішнього газопостачання в частині організації вузла обліку має бути погоджений з Оператором ГРМ. При цьому, якщо улаштування вузла обліку газу забезпечується Оператором ГРМ за рахунок плати за приєднання, то проєкт внутрішнього газопостачання додатково має бути погоджений з Оператором ГРМ у частині кошторису затрат на організацію вузла обліку. Погодження здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 календарних днів, або в цей самий строк надається (за наявності) вичерпний перелік зауважень, який повинен містити посилання на конкретне положення Закону України «Про ринок природного газу», законодавства у сфері містобудівної діяльності або цього Кодексу, якому не відповідає розроблений проєкт.
- (63) Абзацом дев'ятим пункту 2 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем передбачено, що вартість послуг з надання замовнику технічних умов приєднання визначається відповідно до методології встановлення плати за приєднання, затвердженої Регулятором.
- (64) Згідно з абзацом восьмим пункту 4 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем вартість послуги Оператора ГРМ з погодження проєкту зовнішнього газопостачання визначається відповідно до методології встановлення плати за приєднання, затвердженої Регулятором.
- (65) Відповідно до пункту 1 розділу IV Методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, затвердженої Постановою НКРЕКП 24.12.2015 № 3054, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16.03.2016 за № 396/28526 (далі – Методологія встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем), до окремих послуг (робіт), що пов'язані з приєднанням та поточною діяльністю оператора газотранспортної або газорозподільної системи, належать, зокрема, надання технічних умов приєднання або реконструкції вузла обліку газу, погодження у випадках, передбачених Кодексом газорозподільних систем або Кодексом газотранспортної системи, проєктної документації на відповідність наданим технічним умовам та чинним нормативно-правовим актам.
- (66) Згідно з пунктом 6 розділу IV Методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, розрахунки вартості окремих послуг (робіт)

здійснюються відповідними підрозділами та затверджуються уповноваженою особою оператора газотранспортної/газорозподільної системи.

- (67) В ході аналізу інформації, наданої ДП «Кременецьке УПРГ» листом від 30.01.2025 №60, встановлено, що наказами директора ДП «Кременецьке УПРГ» від 31.01.2023 №13 та від 31.01.2024 № 20 «Про введення в дію тимчасових норм та розцінок» затверджено:
- вартість видачі технічних умов на приєднання до газорозподільної системи житлових будинків, квартир та будівель, яка з 01.02.2023 становила 1917,00 грн без ПДВ, з 01.02.2024 - 2410,00 грн з ПДВ;
  - вартість видачі технічних умов для об'єктів промислового та комунально-побутового призначення (юридичних осіб) на приєднання до газових мереж, яка з 01.02.2023 становила 2934,00 грн без ПДВ, з 01.02.2024 - 3754,00 грн з ПДВ;
  - вартість погодження документації у випадках, передбачених Кодексом газорозподільних систем, на відповідність технічним умовам та чинним нормативно – правовим актам, яка з 01.02.2023 становила 300,00 грн без ПДВ, з 01.02.2024 - 385,00 грн з ПДВ.

- (68) Інформацію щодо наданих ДП «Кременецьке УПРГ» протягом 2023-2024 років технічних умов на приєднання до газорозподільної системи (фізичних та юридичних осіб) (далі – Технічні умови) та послуг з погодження проектно-технічної документації на приєднання (лист ДП «Кременецьке УПРГ» від 30.01.2025 №60) наведено в таблиці

Рік	Технічні умови		Погодження проектно-технічної документації	
	у натуральному виразі, шт.	у грошовому виразі, грн	у натуральному виразі, шт.	у грошовому виразі, грн
2023	101	97008,73 грн	101	41 893,44 грн
2024	115	122 420,20 грн	115	43 850,00 грн

- (69) ДП «Кременецьке УПРГ» листом від 30.01.2025 №60 вибірково надало копії 10 Технічних умов виданих протягом 2023 – 2024 років, при аналізі яких встановлено, що ДП «Кременецьке УПРГ» включає до них умови, які не передбачені чинним законодавством.
- (70) Так, у пункті 5 «Додаткові вимоги та рекомендації до технічних умов» розділу V Технічних умов, передбачено, зокрема, наступне:
«Якщо протягом року, після погодження ДП «Кременецьке УПРГ» проектною документації, не було введено в експлуатацію систему газопостачання об'єкта, проект підлягає повторному погодженню з урахуванням діючих, на поточну дату, вимог нормативних документів».
- (71) Таку умову наведено в Технічних умовах виданих ДП «Кременецьке УПРГ» наступним споживачам: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (72) Додатком 15 до Кодексу газорозподільних систем, є договір на приєднання до газорозподільної системи (для стандартного приєднання) (далі – Договір на стандартне приєднання).
- (73) Додатком 16 до Кодексу газорозподільних систем в редакції, є договір на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що не є стандартним) (далі – Договір на нестандартне приєднання).
- (74) Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу III Договору на стандартне приєднання замовник зобов'язується забезпечити в установленому порядку будівництво і введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газоспоживання від точки приєднання до власних газових приладів та пристроїв.
- (75) При цьому, відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу III Договору на стандартне приєднання Оператор ГРМ зобов'язується здійснити підключення об'єкта Замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання) впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після, зокрема, надання Замовником документів, що підтверджують введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання.

- (76) Відповідно до пункту 2 розділу VIII Договору на стандартне приєднання, якщо протягом одного року після введення в експлуатацію газових мереж зовнішнього газопостачання Замовник не забезпечить виконання вимог підпункту 2 пункту 2 розділу III цього Договору, а також за відсутності погодженого Сторонами строку продовження його виконання Оператор ГРМ залишає за собою право не враховувати зарезервовану технічну (пропускну) потужність за об'єктом Замовника при дефіциті технічної потужності для інших замовників (споживачів). При цьому Оператор ГРМ не враховує зарезервовану для Замовника технічну потужність лише за умови письмового попередження Замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та невиконання Замовником у цей самий строк вимог підпункту 2 пункту 2 розділу III цього Договору та/або не продовження терміну їх виконання.
- (77) Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу III Договору на нестандартне приєднання замовник зобов'язується забезпечити будівництво і введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газоспоживання від точки приєднання до власних газових приладів та пристроїв.
- (78) При цьому відповідно до підпункту 6 пункту 1 розділу III Договору на нестандартне приєднання Оператор ГРМ зобов'язується здійснити підключення об'єкта Замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання) впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після, зокрема, надання Замовником документів, що підтверджують введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання.
- (79) Відповідно до пункту 3 розділу VIII Договору на нестандартне приєднання якщо протягом одного року після введення в експлуатацію газових мереж зовнішнього газопостачання Замовник не забезпечить виконання вимог підпункту 2 пункту 2 розділу III цього Договору, а також за відсутності погодженого Сторонами строку продовження їх виконання Оператор ГРМ залишає за собою право не враховувати зарезервовану технічну (пропускну) потужність за об'єктом Замовника при дефіциті технічної потужності для інших замовників (споживачів). При цьому Оператор ГРМ не враховує зарезервовану для Замовника технічну потужність лише за умови письмового попередження Замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та невиконання Замовником у цей самий строк вимог підпункту 3 пункту 2 розділу III цього Договору та/або не продовження терміну їх виконання.
- (80) Згідно з пунктом 5 глави 1 розділу V Кодексу газорозподільних систем при письмовому зверненні споживача (суміжного суб'єкта ринку природного газу) про зменшення приєднаної (дозволеної) потужності його об'єкта, визначеної в технічних умовах приєднання та/або проєктній документації, в установленому законодавством порядку вносяться відповідні зміни до технічних умов приєднання та/або проєктної документації, які погоджуються з Оператором ГРМ. У такому разі змінюються (зменшуються) типорозмір (номінальна потужність) комерційного вузла обліку в точці вимірювання та приєднана потужність об'єкта споживача, а Оператор ГРМ коригує дані технічної потужності та вільної потужності для забезпечення нових приєднань (резерву потужності) на відповідній ГРП згідно з вимогами розділу VII цього Кодексу. При цьому заходи із заміни комерційного ВОГ забезпечуються Оператором ГРМ за рахунок споживача у строк, що не повинен перевищувати: для побутового споживача - три календарних місяці з дати компенсації споживачем затрат Оператора ГРМ на заміну комерційного ВОГ; для споживача, що не є побутовим, - у строк, узгоджений між Оператором ГРМ і споживачем.
- (81) Пунктом 13 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем передбачено, якщо протягом одного року з дати видачі технічних умов приєднання замовник відповідно до умов договору на приєднання не надасть Оператору ГРМ на погодження проєкт зовнішнього газопостачання (якщо замовник був визначений розробником проєкту) та/або проєкт внутрішнього газопостачання (якщо проєкт мав передбачати приєднання

третіх осіб та/або організацію вузла обліку в точці вимірювання), якщо продовження строку щодо їх надання не погоджено з боку Оператора ГРМ, Оператор ГРМ залишає за собою право не враховувати зарезервовану технічну (пропускну) потужність за об'єктом замовника при дефіциті технічної потужності для інших замовників (споживачів). При цьому Оператор ГРМ не враховує зарезервовану для замовника технічну потужність лише за умови письмового попередження замовника за 30 календарних днів до вчинення таких дій та за умови, що у цей самий строк замовник не надасть відповідний(і) проєкт (проєкти) на погодження або не буде прийняте рішення щодо погодження терміну його (їх) надання.

- (82) Відповідно до пункту 16 глави 2 розділу V Кодексу газорозподільних систем у разі необхідності обґрунтованого внесення змін до технічних умов приєднання, проєкту зовнішнього газопостачання та проєкту внутрішнього газопостачання (якщо проєкт передбачає приєднання третіх осіб) та/або умов договору на приєднання ці зміни мають бути письмово погоджені між замовником та Оператором ГРМ.
- (83) Інших положень щодо обов'язкового, у тому числі повторного, погодження проєктної документації на приєднання Кодексом газорозподільних систем не передбачено.
- (84) Згідно з пунктом 8 глави 2 розділу X Кодексу газорозподільних систем, якщо протягом року після погодження Оператором ГРМ проєкту комерційний ВОГ не було введено в експлуатацію, проєкт на комерційний ВОГ підлягає перепогодженню з урахуванням діючих на дату перепогодження вимог нормативних документів.
- (85) Таким чином, вимога щодо повторного погодження проєктної документації виконується за умов, визначених пунктом 8 глави 2 розділу X Кодексу газорозподільних систем, лише в рамках організації комерційного вузла обліку (комерційного ВОГ) і стосується проєкту на комерційний ВОГ.
- (86) Отже, вимога Оператора ГРМ, зазначена в Технічних умовах, яка полягає в необхідності повторного погодження проєкту на приєднання до газорозподільної системи ДП «Кременецьке УПРГ», якщо протягом року, після її погодження систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію, суперечить вимогам чинного законодавства.
- (87) Встановлення ДП «Кременецьке УПРГ» у Технічних умовах вимоги щодо повторного погодження проєктної документації на приєднання, якщо протягом року після погодження ДП «Кременецьке УПРГ» проєктної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію може ущемляти інтереси споживачів, які змушені повторно проходити процедуру погодження проєктної документації на приєднання та нести додаткові витрати.

5.2. Щодо терміну дії технічних умов

- (88) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Технічні умови - це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які мають відповідати його розрахунковим параметрам щодо, зокрема, газопостачання.
- (89) Частиною сьомою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що **технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта** незалежно від зміни замовника або підприємства, установи та організації, які надали такі технічні умови, крім випадків передбачених цим Законом.
- (90) Отже, технічні умови є чинними до завершення будівництва відповідного об'єкта.
- (91) Копії усіх Технічних умов, які надані ДП «Кременецьке УПРГ» листом від 30.01.2025 №60 містять інформацію, зазначену в правому верхньому куті аркуша, що **термін дії технічних умов 2 роки**.
- (92) Вказаним листом ДП «Кременецьке УПРГ» також надало копії технічних умов на реконструкцію системи газопостачання (далі – Технічні умови на реконструкцію), які видано замовникам, а саме: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (93) В ході аналізу зазначених Технічних умов на реконструкцію виявлено, що вони **дійсні на протязі 2-х років**.

- (94) За інформацією наданою ДП «Кременецьке УПРГ» (лист від 30.01.2025 №60), фіксованої вартості Технічних умов на реконструкцію немає, вона розраховується індивідуально в залежності від складності проекту та виконання робіт.
- (95) У 2023 році ДП «Кременецьке УПРГ» надало 96 Технічних умов на реконструкцію на суму 27 563,70 грн, у 2024 році – 124 Технічних умов на реконструкцію на суму 42 694,60 грн.
- (96) Таким чином при закінченні дворічного терміну з дати видачі Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію, незалежно від того чи завершено будівництво об'єкта замовника, споживачі змушені повторно звертатись до ДП «Кременецьке УПРГ» щодо отримання Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію та відповідно сплачувати кошти за їх видачу.
- (97) Безпідставне обмеження ДП «Кременецьке УПРГ» строку дії Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію, може ущемляти інтереси споживачів, адже повторна підготовка повного пакету документів для їх отримання вимагає додаткових часових витрат та повторної оплати таких послуг.

6. ВПЛИВ ДІЙ ДП «КРЕМЕНЕЦЬКЕ УПРГ» НА СПОЖИВАЧІВ

- (98) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (99) Враховуючи, що послуга з погодження проектно-технічної документації на приєднання до газорозподільної системи, а також видача Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію є платними, такі дії ДП «Кременецьке УПРГ» можуть призвести до додаткових витрат споживачів, які є замовниками послуг з приєднання та реконструкції систем газопостачання.
- (100) Включення ДП «Кременецьке УПРГ» до Технічних умов вимоги щодо повторного погодження проектною документації на приєднання, якщо протягом року після погодження ДП «Кременецьке УПРГ» проектною документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію, та безпідставне обмеження строку дії Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію, без урахування стану завершення будівництва об'єкту замовника, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, адже повторна підготовка пакету документів для їх отримання вимагає додаткових часових витрат та повторної оплати таких послуг.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТАКИХ ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (101) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (102) Вчинення ДП «Кременецьке УПРГ» дій, які полягають у:
- включенні до Технічних умов вимоги щодо повторного погодження проектною документації на приєднання, якщо протягом року після погодження ДП «Кременецьке УПРГ» проектною документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію;
  - безпідставному обмеженні строку дії Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію, без урахування стану завершення будівництва об'єкту замовника було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з розподілу природного газу, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між

кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг. Відповідно, Підприємство у такому випадку могло б істотно втратити свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток від своєї діяльності.

8. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ДП «КРЕМЕНЕЦЬКЕ УПРГ»

- (103) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (104) Зловживання монополієм (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (105) Враховуючи, що становище ДП «Кременецьке УПРГ» у період з 01.01.2023 по 04.04.2025 на ринку послуг з розподілу природного газу в межах території ліцензійної діяльності, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації ДП «Кременецьке УПРГ» має ознаки монополію з часткою 100 відсотків, дії ДП «Кременецьке УПРГ», які полягають у:

- включенні до Технічних умов вимоги щодо повторного погодження проєктної документації на приєднання, якщо протягом року після погодження ДП «Кременецьке УПРГ» проєктної документації систему газопостачання об'єкта не було введено в експлуатацію;

- безпідставному обмеженні строку дії Технічних умов та Технічних умов на реконструкцію, без урахування стану завершення будівництва об'єкту замовника, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (106) У той же час, в ході здійснення дослідження, Відділенням не виявлено фактів, які б свідчили про завдання значних збитків споживачам внаслідок вказаних дій ДП «Кременецьке УПРГ».

Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 14 Закону України «Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Державному підприємству «Кременецьке управління з постачання та реалізації газу» (інформація, доступ до якої обмежено) припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу природного газу, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, шляхом приведення у

відповідність до вимог чинного законодавства положень технічних умов приєднання до газорозподільної системи, а також терміну дії технічних умов приєднання до газорозподільної системи та технічних умов на реконструкцію системи газопостачання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи повідомити Відділення у 30-денний строк з дня їх отримання.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК